

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Evy Šonkové a soudců Mgr. Tomáše Kocourka a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobkyně: **KONREO, v.o.s.**, IČO 04706498, se sídlem Dobrovského 1310/64, Brno, insolvenční správce úpadce FAU s. r. o., IČO 49610431, se sídlem Pekařská 1639/79a, Opava, zast. JUDr. Alfrédem Šrámkem, advokátem, se sídlem Českobratrská 1403/2, Ostrava, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, proti rozhodnutím žalovaného ze dne 26. 5. 2020, č. j. 20021/20/5300-21050-711674, č. j. 20022/20/5300-21050-711674, č. j. 20023/20/5300-21050-711674, č. j. 20024/20/5300-21050-711674, č. j. 20025/20/5300-21050-711674 a č. j. 20026/20/5300-21050-711674, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 10. 2. 2023, č. j. 29 Af 48/2020-276,

t a k t o :

Společnost **Allianz – Slovenská poisťovňa, a. s.**, IČO 00151700, se sídlem Pribinova 19, Bratislava, Slovenská republika, **n e n í** osobou zúčastněnou na řízení v řízení o kasační stížnosti vedeném pod sp. zn. 2 Afs 157/2023.

Odůvodnění:

[1] Žalovaný rozhodnutími ze dne 26. 5. 2020, č. j. 20021/20/5300-21050-711674, č. j. 20022/20/5300-21050-711674, č. j. 20023/20/5300-21050-711674, č. j. 20024/20/5300-21050-711674, č. j. 20025/20/5300-21050-711674 a č. j. 20026/20/5300-21050-711674, zamítl odvolání proti šesti rozhodnutím Finančního úřadu pro Jihomoravský kraj, jimiž dle § 109 odst. 2 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve spojení s § 171 odst. 3 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, vyzval společnost FAU s. r. o. (dále jen „společnost FAU“) jako ručitele společnosti VERAMI International Company s. r. o. k úhradě nedoplatku na dani z přidané hodnoty této společnosti. Společnost FAU se v průběhu řízení dostala do úpadku, na její majetek byl prohlášen konkurz, přičemž insolvenčním správcem jí byla ustanovena žalobkyně. Ta napadla všech šest odvolacích rozhodnutí žalovaného žalobou podanou u Krajského soudu v Brně. Soud žalobě vyhověl, napadená rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Žalovaný následně proti rozsudku krajského soudu podal kasační stížnost, kterou nyní projednává Nejvyšší správní soud.

[2] Dne 13. 9. 2023 bylo Nejvyššímu správnímu soudu doručeno podání společnosti Allianz – Slovenská poisťovňa, a. s. (dále jen „společnost Allianz“), kterým soudu oznámila, že bude v řízení o kasační stížnosti uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení. Uvedla, že může být výsledkem řízení o kasační stížnosti přímo dotčena na svých právech. Na základě dvou záručních listin je totiž v postavení ručitele za nedoplatky společnosti FAU na spotřební dani, a to do celkové výše 100.000.000 Kč. V důsledku kauzy, která je předmětem řízení o kasační stížnosti, se dostala společnost FAU do insolvence a nebyla nadále schopná plnit své daňové povinnosti na spotřební dani, na které jí vznikl dluh přesahující 180.000.000 Kč. Společnost Allianz byla celním úřadem prostřednictvím celkem tří výzev vyzvána ke splnění svého ručitelského závazku, a to v maximální možné výši podle obou záručních listin. Proti těmto výzvám se společnost Allianz odvolala, proti potvrzujícím rozhodnutím Generálního ředitelství cel podala správní žaloby a kasační stížnosti (ve věci dvou výzev je vedeno u NSS řízení pod sp. zn. 4 Afs 249/2023, proti třetí výzvě se momentálně brání ústavní stížností, která je u Ústavního soudu vedena pod sp. zn. II. ÚS 1447/23). V těchto řízeních společnost Allianz namítá, že její práva byla porušena i v důsledku nezákonného postupu správních orgánů vůči společnosti FAU ve věci, která je předmětem řízení u NSS pod sp. zn. 2 Afs 157/2023. Výsledek tohoto řízení tedy může mít vliv na postavení společnosti Allianz v jí vedených soudních sporech. Kdyby žalovaný (resp. správní orgán I. stupně) nevydal ručitelské výzvy vůči společnosti FAU ve věci daně z přidané hodnoty, byla by schopna plnit své daňové povinnosti na spotřební dani, a k aktivaci ručitelského závazku společnosti Allianz by tak nikdy nedošlo. Kromě toho by dle názoru společnosti Allianz mohl mít výsledek tohoto řízení vliv i na její postavení v rámci případného řízení podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem.

[3] Podle § 34 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), osobami zúčastněnými na řízení jsou osoby, které byly přímo dotčeny ve svých právech a povinnostech vydáním napadeného rozhodnutí nebo tím, že rozhodnutí nebylo vydáno, a ty, které mohou být přímo dotčeny jeho zrušením nebo vydáním podle návrhu výroku rozhodnutí soudu, nejsou-li účastníky a výslovně oznámily, že budou v řízení práva osob zúčastněných na řízení uplatňovat. Osoba, která hodlá vystupovat v soudním řízení správním jako osoba zúčastněná na řízení, tedy musí splnit dva okruhy podmínek, a to podmínky materiální a formální. Materiální podmínkou je, že daná osoba je dotčena rozhodnutím, které je předmětem soudního řízení, na svých právech, případně že může být dotčena na svých právech následky soudního rozhodnutí. Musí přitom jít o dotčení přímé, nikoli zprostředkované (viz rozsudek NSS ze dne 29. 8. 2013, č. j. 8 As 136/2012-62). Formální podmínky spočívají v tom, že dané osobě nepřísluší postavení účastníka řízení a dále že výslovně oznámí soudu, že bude uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení. Osoba zúčastněná na řízení může oznámit soudu uplatňování svých práv až v řízení o kasační stížnosti, pokud nebyla k takovému sdělení vyzvána již krajským soudem (viz rozsudek NSS ze dne 18. 12. 2007, č. j. 8 Aps 8/2007-90).

[4] V nyní projednávané věci Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že společnost Allianz nesplňuje materiální podmínku pro to, aby mohla v tomto řízení o kasační stížnosti uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení. Jak je již uvedeno výše, předpokladem splnění materiální podmínky plynoucí z § 34 odst. 1 s. ř. s. je, že osoba, která uplatňuje práva osoby

pokračování

zúčastněné na řízení, může být rozhodnutím správního orgánu či soudu přímo dotčena na svých právech, nikoli jen zprostředkovaně (srov. rozsudek NSS ze dne 23. 9. 2004, č. j. 7 As 33/2003-80). Je především nutno rozlišit mezi právním zájmem na výsledku soudního řízení a přímým dotčením na veřejných subjektivních právech (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 29. 3. 2023, č. j. 6 As 105/2021-72).

[5] Je pravdou, že výsledek tohoto řízení o kasační stížnosti může mít dopad na práva a povinnosti společnosti Allianz, která ručí za jiné závazky společnosti FAU, než jaké jsou předmětem nyní projednávané věci, nicméně pouze zprostředkovaně. Rozhodnutími žalovaného, jichž se týká toto řízení o kasační stížnosti, totiž nebyla společnosti Allianz jakožto daňovému ručiteli společnosti FAU uložena žádná povinnost. K uložení povinnosti ručiteli obecně dochází tehdy, pokud se na něj správce daně obrátí s výzvou k úhradě daňového nedoplatku, za který poskytl ručení. V takovém případě může ručitel v odvolacím řízení (a případně i soudním řízení) uplatnit veškeré námitky, které by mohl uplatnit i původní dlužník (srov. rozsudek NSS ze dne 27. 6. 2018, č. j. 1 Afs 240/2017-28). K vydání takové výzvy však v projednávané věci dojít nemůže, neboť společnost Allianz neručí za nedoplatky společnosti FAU na dani z přidané hodnoty, nýbrž za nedoplatky na spotřební dani. Neexistuje tedy přímá linie mezi ručitelskými závazky společností Allianz – FAU – VERAMI. Společnost Allianz neručí za daňové nedoplatky, jichž se týkají rozhodnutí žalovaného, která jsou předmětem projednávané věci.

[6] Společnost Allianz nemůže být výsledkem tohoto soudního řízení přímo dotčena na svých právech, má na něm toliko právní zájem. Společnost Allianz měla zájem na tom, aby společnost FAU netížily jiné závazky (včetně daňových nedoplatků), tedy aby měla dostatek prostředků na úhradu svých povinností (na spotřební dani), za jejichž splnění poskytla společnost Allianz ručení. Jelikož společnost Allianz jakožto ručitel splnila svůj závazek vůči správci spotřební daně (celnímu úřadu), má regresní nárok vůči společnosti FAU. Protože se však společnost FAU nachází v úpadku a nemá prostředky ke splnění závazků vůči společnosti Allianz, má společnost Allianz zájem na výsledku sporů, které společnost FAU (resp. její insolvenční správce) vede a které by mohly přinést do majetkové podstaty společnosti FAU další finanční prostředky.

[7] Ačkoli má tedy společnost Allianz nesporný zájem na výsledku tohoto řízení o kasační stížnosti (a jeho výsledek může ovlivnit faktickou možnost vymocit soukromoprávní nároky společnosti Allianz vůči společnosti FAU), nemůže být výsledným rozsudkem přímo dotčena na svých veřejných subjektivních právech. K situaci, kdy se subjekt s poukazem na své soukromé (ekonomické) zájmy domáhá postavení osoby zúčastněné na řízení v řízení před správními soudy, se Nejvyšší správní soud již opakovaně vyjádřil ve svých dřívějších rozhodnutích (viz rozsudek ze dne 31. 7. 2009, č. j. 5 As 4/2009-86, usnesení ze dne 13. 12. 2012, č. j. Ars 5/2012-55, rozsudek ze dne 20. 9. 2011, č. j. 2 Afs 40/2011-125, rozsudek ze dne 14. 7. 2009, č. j. 2 As 44/2009-44, rozsudek ze dne 29. 8. 2013, č. j. 8 As 136/2012-62, nebo rozsudek ze dne 31. 7. 2009, č. j. 5 As 4/2009-86).

[8] Jelikož společnost Allianz nesplňuje materiální podmínku plynoucí z § 34 odst. 1 s. ř. s., Nejvyšší správní soud vyslovil na základě § 34 odst. 4 s. ř. s., že není osobou zúčastněnou na řízení v řízení o kasační stížnosti vedeném pod sp. zn. 2 Afs 157/2023 .

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. října 2023

Mgr. Eva Šonková
předsedkyně senátu